

ДОЛИНА І.В., канд. екон. наук, професор НТУ «ХП», КУЧІНА С.Е., канд. екон. наук, доцент НТУ «ХП»

ВІДМІННІСТЬ БІЗНЕС-ПЛАНУ ВІД ІНШИХ ПЛАНОВИХ ДОКУМЕНТІВ

Бізнес-план, як жодної з інших планів фірми, має зовнішню спрямованість і перетворюється на свого роду товар, продаж якого має принести максимальний прибуток. Отже, на відміну від традиційного плану економічного та соціального розвитку підприємства бізнес-план враховує не лише внутрішні цілі підприємницької організації, а й зовнішні цілі осіб, які можуть бути корисними для нової справи. Крім того, у бізнес-плані основна увага зосереджена на маркетингових та фінансово-економічних аспектах бізнесу, тоді як науково-технічні, технологічні та соціальні сторони представлені менш детально.[1]

Ближчий до бізнес-плану документ - це техніко-економічне обґрунтування (ТЕО). Головна відмінність ТЕО від бізнес-плану полягає в тому, що техніко-економічне обґрунтування – це специфічний плановий документ для створення та розвитку промислових об'єктів. Тому особливий наголос у структурі ТЕО зроблено на виробничо-технічні аспекти проекту, а комерційні, ринкові проблеми майбутнього бізнесу залишаються майже нерозкритими. Крім того, відмінність бізнес-плану від ТЕО полягає у його стратегічній спрямованості. Отже, ТЕО має набагато вузький, специфічніший характер в порівнянні з бізнес-планом. [2]

Бізнес-план є одним із ключових елементів стратегічного планування. Як і стратегічний план організації, він охоплює досить тривалий період, зазвичай 3 – 5 років, іноді більше. Однак між бізнес-планом та стратегічним планом існує низка відмінностей:

1) на відміну від стратегічного плану бізнес-план включає не весь комплекс загальних цілей фірми, а лише одну з них – ту, яка пов'язана зі створенням та розвитком певного нового бізнесу.;

2) стратегічні плани - це зазвичай плани з зростаючим горизонтом часу. Бізнес-план має чітко окреслені часові рамки.;

3) у бізнес-плані функціональні складові (плани виробництва, маркетингу та інших.) мають значно вагомніше значення, ніж у стратегічному плані, є повноправними, рівноважними частинами структури бізнес-плану.[3]

У разі ринкової економіки функції ТЕО дедалі частіше виконують інвестиційні проекти, які найбільш близькі до бізнес-плану за структурою та характером викладу матеріалу. Поняття інвестиційного проекту можна використовувати у випадках: як інвестиційна діяльність, система організаційно-правових, аналітичних, інженерно-технічних, економічних пріоритетів і розрахунково-фінансових документів, необхідних для обґрунтування та проведення відповідних робіт з реалізації проекту.[4] Бізнес-план організації іноді виступає стосовно інвестиційного проекту як документ, що є планами розробки та реалізації відповідної частини інвестиційного проекту.

Таким чином, інвестиційний проект та бізнес-план можуть бути близькими за структурою. Структура бізнес-плану схожа на інвестиційний проект, особливо в тій його частині, де проводиться обґрунтування інвестиційного задуму.

Список літератури: 1. Должанський І.З, Загорна Т.О. Бізнес-план. Технологія розробки. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 384 с. 2. Кондратюк О.М., Пшеничний В.І. Бізнес-планування в підприємницькому середовищі. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2019. Вип. 26. Ч. 1. С. 90-94. 3. Єгунов Ю. Система планів сучасного промислового підприємства. Економіст. 2017. № 5. С. 13–21. 4. Варналій З. С., Васильців Т. Г., Лупак Р. Л., Білик Р. Р. Бізнес-планування підприємницької діяльності. Чернівці : Технодрук, 2019. 264 с. Котлубай В. О. Практикум для проходження тренінг-курсів : «Створення власного бізнесу» ; «Розробка конкурентної стратегії» ; «Розвиток напрямів та інструментів міжнародного бізнесу» / В. О. Котлубай, О. В. Слободянюк, К. С. Нестерова. – Одеса, 2021. – 116 с.